

tako lično, da se bode gotovo prikupil tudi našem gospém in gospodičinam. Ako so že izvrstni lesorezi moderne ženske obleke, so še posebno krasne, v Parizu narejene iluminirane podobe novih modij. V tem listu se prav očitno vidi napredek slavnih naših bratov na Češkem v umetnosti xylografi.

Iz Šturij poleg Ajdovščine smo prejeli sledečo pesmico s prošnjo, naj bi nekoliko olikana zagledala beli dan:

Srcu v nesreči.

Osodi stara je navada,
Da redko smeje se sladkó;
Da tudi v tega plane rada,
Ki se borít' ne misli ž njó!
Ne tepe le v beraški koči
Brezupne žalosti sinóv;
Od nje še králjev préstol počí,
Nje tres posuje dvor njegov.

Zastonj se nji je ustavljáti,
Ne zmore človek je nikdár;
Njej mora voljno se podáti,
Če njen doseže ga udár!
Ak te učé izkušnje tvoje,
Kak naglo gine sréče sléd,
Ozri v prijatelje se svoje,
Mordá tolažbo najdeš spet.

Pa če te zábi vse na svéti;
Če s táboj nihče ne solzí;
Če so ti upi vsi odvzeti;
Če ne odstopi roj skrbí:
Pa vendar ne omahni v síli,
Nad zvezde gléj, ki mrgolé,
Tam Bog nesrečnih se usmíli,
On téši žalostno srcé!

Jož. Šemic, vojak.

Dopisi.

Od Savine 26. okt. K. „(Posnetek s pisma prijateljskega) —“ in ko se vsedemo h kosilu, dóbi najni prijatelj Davorin od učenega ruskega historika, državnega svetovalca Aleksandra Feodoroviča Hilferdinga iz Dunaja telegram, v katerem mu naznanja, da ga hoče 25. oktobra v Šentjurji obiskati. Tebi, kakor meni so znana učena dela Hilferdingova o „baltških Slovanih“, o „Bosni in Hercegovini“, o „odnošenji jezika slovenskega k sanskrtskemu“, posebno pa so naju naduševali njegovi izvrstni članki v ruski besedi. Mislil sem si, sedaj imaš priložnost spoznati moža po licu, ktere ga že poznaš dalje časa po njegovem duhu. In zares se slavni gost 25. oktobra pripelja z vozovlakom železniškim srčno in prijazno sprijet. Kakor se razume samo po sebi, se pogovori koj od začetka zasuknéjo na znanstveno polje. G. Hilferding pripoveda, kako je slučajno dobil v roke nekoliko zvezkov „Novic“, ktere je eden njegovih prijateljev prinesel iz Ljubljane, in v njih našel pretrese o stari zgodovini Slovanov, s katero se dolgo dolgo let peča, ker tudi Hilferding je po celó posebni poti in samostalnem preiskovanji prišel do tega rezultata, da so stari Panoni in Noričani bili Slovani, in ravno sedaj obdeluje prezgodovino Slovanov med Karpati in jadranskim morjem. Čudil se je nad karakteristično posebnostjo symbolov in emblemov na noričkih in paronskih rimskih spomenikih, in nad soglasnostjo njihovo s severno slovanskimi kulturnimi symboli. Rekel je: dolgo sem dvojil nad avtentičnostjo tako imenovanih retranskih kumirov (Götterbild); sedaj mi je dvomba prestala. Žaloval je, da Trstenjak svojih spisov ne pobere vzbirko in jih v posebni knjigi na svetlo ne dá. Tudi jaz prav živo obžalujem to neljubo nezgodo; al, dragi prijatelj, saj veš, v kakošnih okolščinah najin prijatelj Davorin živi — večidel bolemen, obložen s preobilnimi posli svojega poklica, in oddaljen od večih bibliotek, zraven tega pa še tudi v materijalnem oziru ni tako postavljen, da bi mogel dragih bukev si iz svojega premoženja kupovati. Sam je prav pogostoma otožen zaradi te neljube nezgode; al tolaži se s tem, da je saj pot nadelal prihodnjim preiskovalcem, in z resničnim izrekom svojega učenika in

mojstra: „nemo in patria propheta.“ G. Hilferding je tudi omenil, kako važno je „jezikoslovcu narečje slovensko“, imenoval je slovenski jezik: „archajični — antik“, in zeló je miloval, da nimamo še popolnega slovenskega besednjaka. Rekel sem mu, da je gradivo na kupu in v rokah izverstnih; al kedaj vredjeno beli svet zagleda, to sam Bog vé. Ni se mogel načuditi starosti in izvirnosti slovenskih topičnih in osebnih imen in očitno izrekel je željo, naj bi se ta imena nabrala in na svetlo spravila. Mislim, da Vas bode tudi v Ljubljani obiskal, ko se vrne iz Benetek, kjer hoče proučiti na tanko zgodovino nekdanjih Venetov. Postrezite učenemu možu z vsemi virniki staroslovenske zgodovine, da saj pride ona na Nevi na svetlo, ker je kraj Save tako malo pestovana in ima toliko nasprotnikov.

Iz Liburnije. Č. — V Liburniji, na obali kvarnerskega zaliva sem kedaj zrl v razburkano morje in gledal silne njegove valove, ki so peneči se zaganjali na strmo pečovje. Največi valovi so, kadar topli jug na slano planjavo pritiska, in kadar mrzla burja bele jančke*) goni proti stokom liburnskim in daleč po jadranskem morji svojo jezo razliva. Studeni sever in topli jug sta tudi največ pritiskala, in iznemirila nas Slovence: nemški in italijanski živelj ljutita se še dan danes posebno tam, kjer se njihovim valovom národni slovenski duh kakor trdni jez, kakor živa stena na upor postavlja. „Čitalnice“ naše so tiste trdnjave, ki so izrastle proti napadom naših nasprotnikov. Žalibog, po Istri ni še teh jezov proti oholi talijanščini, in zato so tudi nedavno sklenili očetje porečkega dež. zbora, da ima se rabiti laški jezik kot „lingua civile“ po celej Istri! Vendar mora veseliti vsakega rodoljuba, ko proti tem pogubnim valovom vidi stati trdno skalo — kastovsko čitalnico. Da! čitalnica je zbudila in razširjuje še národni duh po Liburniji. Še celó dekleta sem čul prepevati: „Hej rojaki!“ „Tam za goro“ itd. Mislim, da je bolje to, nego rečka in tržačka poskočnica „(Gassenhauer)“ „tira e mola“ ali pa še celó garibaldinka „Va fuera d' Italia, va fuera stranier“ (Proč iz Laškega, proč tujec!), ktero sem mogel tudi v Liburniji čuti. Živila torej kastavska čitalnica in slava njenim podpornikom, ki z národnim petjem zbujaajo národno zavest med ljudstvom. Dostavim le, kar národna hrvaška pesem poje:

Kadar strašna bura piše, Bratjo! svaki iz-med vas,
Da se stari hrasti ruše: Narodu nek čini glas!

Iz Borovnice 24. okt. R. — Tisto pismo slavnega c. kr. kranjskega predsedstva do c. kr. okrajnih predstojnikov od 20. septembra t. l. št. 2450, ki velevala uradom, naj ljudém, ki le slovenski znajo, povabila in druge dopise po slovenski pišejo, hoče pri nekterih gospodih sopet le na potrpežljivem papirji počivati. Tako dohajajo dopisi c. kr. okrajnega predstojništva ljubljanskega do tukajšnjih ljudi sopet le v nemškem jeziku, dasi ravno po naših selih ne najdeš lahko človeka, kteri zná nemški govoriti. Zarad tega ljudje, ker jim tudi tisti, ki jim take dopise donaša, ne vé razložiti, kaj pismo zahteva, hodijo v farovž prosit, naj se jim z domačo besedo pové. Zabiti „črnuhi“, ki po smislu sedanjih visokoučenih modrijanov v egiptovski noči vedno tiče, se vé da bi o tacihi prilikah ne imeli ljudém praviti, da imajo pravico, od dotičnih uradov terjati dopisov v domačem jeziku, ker taki poduki so jim podpihovanje ljudstva! Čudimo se, da taki v nemškem, našem ljudstvu nerazumljivem jeziku

*) Peneči valovi, ki so od daleč videti kakor beli jančki, ki se po morji pasejo. Pis.

spisani dopisi, izhajajo v srcu naše mile domovine, in vrh tega pa še podpisani od moža, ki je v spolnovanju družih postav zelo natančen. Kako dolgo še bomo morali beračiti za svoje pravice?! Postava dana, pa ne spolnovana, je toliko, kakor da bi je ne bilo.

Iz Ljubljane. Po odpisu c. k. denarstvenega ministerstva, ki ga je deželni odbor pretekli teden prejel, ni vslišana prošnja deželnega zbora, kateri je, gledé na previsoke zemljiščne davke na Kranjskem v primeri z drugimi deželami, prosil za to, da bi se znižali zemljiščni davki ali za 12 odstotkov ali pa v vsem skupaj odpisalo 150.000 gold. za leto in dan. C. k. ministerstvo pravi, da, dokler ni nove katasterske cenitve, ostane stvar pri tem, kakor ukazuje cesarsko pismo od 1865. leta, po katerem se konec leta odpiše nekoliko davkov.

— Gospod grof Franc Meran, sin nepozabljivega presvitlega nadvojvoda Joana, ki je bil v slovesnem zboru stoletnice kmetijske družbe izvoljen za častnega uda in mu je bilo to brž po telegramu v Gradec na znanje dano, je brž tudi po telegramu in drugi dan še po posebnem pismu odgovoril, da ga je ta volitev prav v srce razveselila, ker je znamenje, da spomin na njegovega preljubega očeta je še v živem spominu kranjske kmetijske družbe, katero je rajnki nadvojvoda prav iz srca spoštoval in s posebno ljubeznijo vseskozi objemal.

— (*Cerkveno obhajilo ob stoletnici kmetijske družbe.*) Slovesnost, ktera se je praznovala 24. t. m. v spomin stoletnici c. k. kmetijske družbe, sme se imenovati v vsakem obziru zanimiva. Ko je v četrtek zjutraj bila osma ura, se je snidla v stolni cerkvi lepa množica družbinih udov, kateri so prihiteli iz raznih krajev naše domovine, pa tudi iz Hrvaškega in Štajarskega v glavno naše mesto, da se udeležijo redke svečanosti. Prečastiti gosp. Ant. Kos, stolni prošt, so imeli slovesno sveto mašo, pri kateri je pel naš čitalniški moški zbor gosp. Ant. Försterovo mašo pod lastnim vodstvom skladateljevim, kakor nam je popred že program naznanjal. Predno kaj več o tej kompoziciji spregovorimo, zdi se nam potrebno, da nekatere opomnimo na to, da cerkvena glasba ima žlahnejši, ima viši namen, kot le s prijetnimi melodijami vstrezati našim ušesom. Ona ima v nas buditi ono pobožnost, ono češčenje, ono vero, ljubezen in upanje, s katerim naj bi se bližali pred oltar Gospodov, da bi tako vredno pripravljeni klicali v zbranih glasovih: Gospod usmili se nas! Da je gosp. Förster to svojo nalogo dobro razumel pa jo tudi dobro izvršil, nam je precej v začetku svoje kompozicije v pesmi „Kyrie“ pokazal. Globoka pobožnost nam veje iz tega napeva, združena s pravim otroškim zaupanjem, s katerim kličemo in prosimo svojega Očeta in Gospoda za usmiljenje. Ta del maše v gosp. Försterovi kompoziciji nas spominja onih veličastnih čeških koralov, kateri so in vedno ostanejo biseri cerkvene godbe. Pisana v D-mollu, se končuje ta pesem prav karakteristično z veličastno cerkveno kadenco (Plagal-Cadenz) v D-duru. Da vé gosp. skladatelj tudi v drugih oddelkih te svoje kompozicije vedno pravo zadeti, tega smo se prepričali v pesmah „Glorija“, „Credo“, „Sanctus“ itd. Izmed ravno imenovanih pa bi stavili po svoji misli „Credo“ zavoljo prelepega čveterospava v „adagio“ G-dur in pa zavoljo končne fuge, na prvo mesto. Vsi ti trije oddelki so pisani v D-duru. „Benedictus“ v G-duru in pa „Agnus“ v D-mollu končata vredno to lepo delo, s katerim si je gosp. skladatelj gotovo pridobil spoštovanje pri vseh onih, kateri so izvedeni v cerkveni godbi. Lepi harmonični prevodi in pa samostalnost v pisavi za razne glasove (Contrapunct), kakor so v gosp. Försterjevi maši, so lepote, ktere poveljujejo muzikalno

delo in ga obvarujejo one trivijalnosti, ktera se je, žali Bog! pri nas pregloboko vrinila v navadni okus, tako, da nekterim celo kot edina lepota velja. Naj bi organist nikoli ne zabil, da on ima v ljudstvu pravi okus buditi, ga čedalje bolj žlahniti, ne pa čakati, da bi mu prosti človek pravil, kaj se mu dopada, kaj pa ne. Ako bi imela obveljati taka napačna kritika, potem bi se morala tudi velikanska in krasna madona Rafaelova umakniti nekaterekrat onim mazarijam, ktere pogostoma nahajamo po deželi na stenah cerkvá in sôb in so tako rekoč s prstom na steklo nalizane. — Razun maše se je pel tudi „graduale“ gosp. Försterjev in še druga vloga za „ofertorij.“ Čitalniški zbor moških pevcev, kateri je, kakor je bilo že od začetka rečeno, te kompozicije pel, se je prav hvalno obnašal. Res! lep namen je, združeno pripomoči k povzdigi domače umetnosti. Zato gre očitna hvala vsem, kateri so v to pripomogli, da se je cerkvena slovesnost obhajala z domačimi močmi. Ne moremo si pa kaj, da ne bi mimogredé opomnili nekatere gospode pevce, da bi prav pridno obiskovali pevske vaje in skušnje zdaj, ko imajo v gosp. Försterji izvrstnega in marljivega učitelja. Le tako je mogoče, da se izpelje vedno vse natančno, sicer lahko nekateri potem pri produkciji vse poderejo, kar drugi sezidajo.

— (*Veselici na čast stoletnici kmetijske družbe.*) Opoldne se je 60 udov kmetijske družbe zbralo v skupni obed v čitalnični dvorani, ktere ga je tudi deželni glavar počastil s svojo nazočnostjo, pa tudi častita poslanca zagrebške družbe. V živahnih napitnicah pri pečem šampanjcu, ki ga je družbi poklonil gosp. predsednik Trpinec, in pri okusnih jedilih, s katerimi je gostom postregel čitalnični gostilničar Gök, se je kazalo odkritosrčno veselje in prijazna sloga. Težko je v spominu ohraniti vse zdravice, ki so druga za drugo sledile; naj naštejemo saj nekatere. Prva je bila Njih Veličanstvu presvitlemu cesarju in cesarski rodovini; za to so sledile: prvosedniku družbinemu gospodu Trpincu, ces. namestniku pl. gosp. Conradu Eybesfeldskemu, deželnemu glavarju gosp. Wurzbachu pl. Tannenberg, milostljivemu gosp. knezoškofu Vidmarju, družbi kmetijski, prečastitemu gosp. generalvikarju Kos-u in visokocenjeni naši duhovščini, čestitima poslancema iz Zagreba gg. Zoričiču in Suhinu, gosp. grofu Meranu v spomin neumrlega nadvojvoda Ivana, hišnim gospodaricam, podpredsedniku družbinemu dr. Etb. Costi, tajniku dr. J. Bleiweisu, odbornikom starešinam in novoizvoljenim, dr. Tomanu iskrenemu pospešitelju železnice ljubljansko-belaške, gosp. grofu Barbotu in poslancem državnim na Dunaji, ki so družbi čestitali s telegrami, — dr. Razlagu, vitezu Gutmansthalu osnivalcu novih družbinih pravil, dr. Henriku Costi najstarejemu udu družbe kmetijske, gosp. Lipoldu, c. k. načelniku rudnika idrijskega, vnapredk kmetijstva („več svetlobe, več poduka“), slogi med lipo in hrastom itd. — Zvečer ob 8. uri pa se je začela prav prijetna „beseda“ v čitalnični dvorani. Razun mnogih in predragih gostov iz dežele sta tudi oba deželna gospoda načelnika počastila „besedo“ s svojo nazočnostjo. Radostni smo videli ta večer, kako so se čestite domorodkinje združile z gospodi v pevskem programu in se je prav lepo v zborih in v dvospevu vršilo vse; le še več milih pevačic in marsiktera vesela ura se bode zimski čas doživela v čitalnici! Na glasoviru je gospodičina M. Hohnova s težko fantazijo Thalbergovo pokazala veliko umetnost svojo. Še posebno pa je gosp. Fr. Grbec navdušil poslušalce s pesmijo iz Donizzetove opere „Linda.“ To je glas, to je umetnost petja! In kako sladka je beseda slo-

v en s k a, prav en a k a talijanski! Ni čuda, da so mu donéli gromoviti slava-klici. Po pevskem delu je sledila burka „Na mostu“, ki se je tako izvrstno vršila, da smeh ni prenehal do zadnjega. Če gré gospodom velika hvala, gré še večja gospodičinama, ki ste zavoljo nekega naključja še le popoldne prevzele svoji nalogi. V gospodičini Šventnerjevi („Alenčiki“) je čitalnica dobila novo in to prav izvrstno moč. Dramatično naše društvo se more res ponašati s to prvo svojo produkcijo.

— Dobro došel nam je dopis „iz Ljubljane“ v 246. listu „Triesterice“, ki oskrunja stoletnico kmetijske družbe krajnske in svoj žolc razliva čez vse, kar se je v slovesnem zboru godilo. Dobro došel! pravimo, nam je ta dopis — pravi odmév (echo) iz nekdanjega deželnega zbora — da ces. namestnik, deželni glavar in knezoškof, ki so bili pričujoči v zboru in so sami slišali in videli, kako dostojno in častito se je od konca do kraja vse vršilo, zdaj sami vidijo, kdo z zvižajami in lažmi **draži**, kdo **razdira**, kdo **kalí mir pri nas**, in da po tem dopisu lahko sodijo, kakošne baže so oni ljudje, ki pisarijo po „Triesterici“, „Tagespošti“ in dunajskih „Pressah“.

— (Iz ljubljanske čitalnice.) Pretekli petek zvečer so se sešle gospé in gospodičine v čitalnici, da se zmedijo o tem, kar se tiče naprave zimskih oblačil za uboge ljubljanske šolarčke obojega spôla o božičnih praznikih. Gosp. dr. Orel, skrbni oče tej milodarni napravi, je predlagal točke, o katerih naj se sklepa. Sklenilo se je, da se bodo gospé in gospodičine shajale vsak petek zvečer k šivanju, da pa vzamejo tudi dela na dom; tudi se je odločilo, kakošno opravilstvo prevzame ena in druga. Tudi je potrjena bila lepa dveletna navada, da vsak, kdor pride pogledat v petkih v delavnico naših gospéj in gospodičin, daruje 10 soldov v blagajnico, ki je v rokah gospé dr. Janeza Bleiweisa. Tej blagajnici je letos podlogo postavil blagi gosp. dr. Höchtel z 20 gold., ktere je g. dr. Orel izročil blagajnici z živahnimi slava-klici dobrotniku. Trdno upanje je, da bode, kakor prejšnja leta, tudi letos obilo nasledovalcev, in da se bo tako za delo pripravljenim rokam lepa priložnost dala, ubogo ukaželjno mladež v obiskani šole o hudi zimi podpirati, da se zgodi, kar je te dni vrli domoljub rekel: treba nam je „Licht und Unterricht“ (svetlobe in poduka).

— „Domovina“ je iz Trsta prinesla žalostno novico, da je ondi 18. dne t. m. véliki rodoljub gosp. profesor Matija Debeljak (rojen v Poljanah na Kranjskem) v 60. letu svoje starosti umrl. Rajniki si je z velikim svojim doneskom, ki ga je daroval Matiji naši, postavil spominek na veke, in kakor slišimo, jej je namenil še prav bogato darilo v zapuščini svoji.

— Poslednje tedne se je žali bog! v Ljubljani po dnevu in po noči pripetilo mnogo nerodnosti in silovitih pretefov v mestu in predmestjih; posebno poslednja nedelja je bila grozno nepokojna; med drugim je pridrla zvečer po 9. uri cela drhal na dvorišče škofii nasprotne mirne hiše ter se ondi pobijala tako, da so se prebivalci one hiše v velikem strahu zaprli v svoje sobe, ker niso vedeli, kaj bode, dokler ni prihitela policija miru storila. Vsak sicer vé, da so bili pretepi in druge nerodnosti, kar svet stoji, in da bodo, dokler bode svet stal, ne samo pri nas, ampak tudi po drugih mestih in deželah; al to se čudno zdi ljudém, da takrat, ko je dr. Costa županoval, je „Laibacher Zeit.“ z ljubeznjivo skrbjo razgláševala vsak najmanjši ravš, zdaj pa molčí že nekoliko tednov „mit stoischer Ruhe“, čeravno so pretepi taki, da kri scurkoma teče. Ker je popred izvedela vse, more to tudi zdaj vedeti; ker pa

v poslednjih tednih ni zinila besedice, vsacega nepristranskega Ljubljana obhaja misel ta, da mora posebne vzroke imeti, da — molčí! Mi pred svétom konstatiramo to.

— Na poti v Oglej in Benedke se je slavni učejak Hilferding mudil v pondeljek v Ljubljani.

— Danes popoldne zboruje zgodovinsko društvo združeno z muzejnim.

— „Zukunft“ je v svoj 247. list predstavila „Novični“ sestavek iz 43. lista, pa v vvodu in koncu dodala marsikaj, o čemur se danes kakor poprej ločijo „Novice“ od „Zukunft“. Ker „Novice“ zastopajo večino deželnega zbora kranjskega, niso bile nikoli proti temu, da so naši poslanci šli v državni zbor, ker so to tudi storili po dogovoru s prvakom českim. Da so šli v zbor, to pa jim je po „Zuk.“ glavna pregreha „hinc illae etc.“! „Novice“ so zato zmiraj branile naše po večletnih skušnjah potrjene rodoljube, katerim nikakor ne gré pritiklina „slov. dvalistov.“ Bog nas obvaruj, da bi slovenska domovina zgubila kadaj po kakem razporu te iskrene branitelje svoje! O čemur se ne skladamo z gosp. Svetcem, bilo je to, da je undan glasoval za ustavo, in kar nam je bilo pri srcu, smo odkritosrčno razodeli v poslednjem listu, pa podpirali s svojimi razlogi obširneje. Njega so vodili drugi razlogi, ki nam jih v današnjem listu tudi obširno razlaga. Da so „Novice“ s sestavkom v 43. listu zopet stopile „v vrsto slovanskih in federalističnih časnikov“, kakor „Zukunft“ trdi, je to „kompliment“, za ktere ga, kakor sl. vredništvo „Zuk.“ samo sprevidi, še hvaležni ne moremo biti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev državnega zbora je v pondeljek potrdila šolsko postavbo, po kateri se ljudska šola iz rok vzame cerkvi, da pride v roke birokraciji in bode ponemčevanje tem laže. Med našimi poslanci je Lovro Pintar govoril zoper 10. postavbo, dr. Klun pa za-njo. Tudi dr. Toman je hotel govoriti; al ko začne govoriti, se mu začno levičniki koj v besedo vtikati in ga motijo. Po pravici nevoljen, graja to draženje in strahovanje. Na to vstane velik hrup, in ker noče teh besed preklicati, mu predsednik ustavi besedo! Vsi naši so glasovali zoper, edini dr. Klun za-njo, čeravno je 1862. leta drugače pisal. — V 40. seji državnega zbora je prišla na vrsto prošnja srenje kranjsko-gorske, rateške in fužinske, da bi se vendar enkrat politiška sekvestracija njih gojzdov odpravila. Prošnji odbor je svetoval, da naj se ta prošnja izroči denarstvenemu ministerstvu v pregled. Poslanec Lovro Pintar razlaga, da se ta sekvestrija na neresnične vzroke vpira, da je ljudi v veliko revščino pripravila, in pové, da je posebno dovjska srenja prav po krivici pod sekvestrijo padla, ter razloži, da ta sekvestrija ne obsega samo imenovanih srenj, temuč tudi velik del radolškega kantona in še posebno Bohinj. Končaje pa reče: „Jaz toraj na vso moč podpiram odborov predlog in prosim, da bi tudi ta sekvestracija, ktera že toliko časa trpi in je toraj državno rudarstvo od leta 1844. pa dozdaž že dovolj časa imelo svoje pravice dokazati, enkrat svoj konec imela.“

Kursi na Dunaji 29. oktobra.

5% metaliki 56 fl. — kr.	Ažijo srebra 121 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 65 fl. 10 kr.	Cekini 5 fl. 94 kr.